

Sygn. akt I.C 317/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lipca 2020 roku

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	SSO Małgorzata Szostak-Szydłowska
Protokolant	starszy sekretarz sądowy Agnieszka Pietuszko

po rozpoznaniu w dniu 16 lipca 2020 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank S.A. z siedzibą w W.

przeciwko R. K. i E. K.

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanych solidarnie R. K. i E. K. na rzecz powoda (...) Bank S.A. z siedzibą w W. kwotę 169.214,71 zł (sto sześćdziesiąt dziewięć tysięcy dwieście czternaście złotych 71/100), w tym kwoty:

- 158.363,84 zł (sto pięćdziesiąt osiem tysięcy trzysta sześćdziesiąt trzy złote 84/100) z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 22 listopada 2019 r. do dnia zapłaty;

- 7.256,37 zł (siedem tysięcy dwieście pięćdziesiąt sześć złotych 37/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29 listopada 2019 r. do dnia zapłaty;

- 3.575,70 zł (trzy tysiące pięćset siedemdziesiąt pięć złotych 70/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29 listopada 2019 r. do dnia zapłaty ;

2. Zasądza od pozwanych solidarnie R. K. i E. K. na rzecz powoda (...) Bank S.A. z siedzibą w W. kwotę 8.482,92 zł (osiem tysięcy czterysta osiemdziesiąt dwa złote 92/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Małgorzata Szostak-Szydłowska

Sygn. akt I. C. 317/20

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym dnia 29 listopada 2019 r. powód (...) Bank S.A. w W. domagał się zasądzenie od pozwanych R. K. i E. K. solidarnie kwoty 169.214,71 zł wraz z odsetkami:

1. umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 158.363,84 zł kapitału kredytu od dnia 22 listopada 2019 r. do dnia zapłaty;

2. ustawowymi za opóźnienie od kwoty 7.256,37 zł skapitalizowanych odsetek umownych za korzystanie z kapitału od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;

3. ustawowymi za opóźnienie od kwoty 3.575,70 zł skapitalizowanych odsetek od zadłużenia przeterminowanego od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty

oraz zasądzenia od pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych z tytułu zadłużenia pozwanych z umowy kredytu z dnia 10 lutego 2016 r.

Nakazem zapłaty z dnia 14 kwietnia 2020 r., sygn. akt I Nc 31/20 wydanym w postępowaniu upominawczym Sąd Okręgowy w Suwałkach uwzględnił żądanie pozwu w całości.

Pozwani E. K. i R. K. w przepisany terminie złożyli sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości i domagając się oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powoda na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwani przyznali, iż w dniu 10 lutego 2016 r. zawarli z powodem umowę kredytu, mieli kłopoty z jego terminową spłatą i w konsekwencji powód pisemnymi oświadczeniami z dnia 01 sierpnia 2019 r. wypowiedział umowę. Twierdzili jednak, że nie byli oni pouczeni o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia, w szczególności nie otrzymali załączonych do pisma powoda w niniejszej sprawie formularzy takiego wniosku, a powód udowodnił jedynie doręczenie im wypowiedzenia umowy. W tej sytuacji wypowiedzenie to jest, zdaniem pozwanych, nieważne i nieskuteczne, stąd nakaz zapłaty jako bezpodstawny podlega uchyleniu. Jednocześnie, zdaniem pozwanych, powód nie wykazał zasadności naliczania odsetek i ich wysokości, gdyż nie wynika to z przedłożonych wydruków raportów - zestawień należności, tym bardziej, że odsetki te są przez powoda naliczane dwukrotnie: raz jako odsetki umowne za okres korzystania z kapitału, a drugi raz jako odsetki za opóźnienie naliczane od kwoty niespłaconego kapitału.

Sąd ustalił, co następuje:

Dnia 10 lutego 2016 r. powód (...) Bank S.A. w W. zawarł z pozwanymi E. K. i R. K. umowę kredytu konsolidacyjnego gotówkowego nr (...) w kwocie 190.625,53 zł na sfinansowanie potrzeb konsumpcyjnych pozwanych, prowizji bankowej w kwocie 43.271,99 zł i składki ubezpieczeniowej w kwocie 11.437,54 zł z tytułu ubezpieczenia na wypadek zgonu w wyniku nieszczęśliwego wypadku oraz poważnego zachorowania,. Kredyt, w świetle umowy miał być oprocentowany według zmiennej stopy procentowej wynoszącej na datę zawarcia umowy 8,95 % i podlegać spłacie w 108 równych ratach miesięcznych w wysokości 2.576,58 zł (poza pierwszą ratę wyrównującą) płatnych do 18 dnia każdego miesiąca poczynając od 18 marca 2018 r. Zmiana oprocentowania ustalonego jako stopa WIBOR 3M powiększona o 0,25 punktu procentowego marży została przewidziana na wypadek zmiany stopy WIBOR 3M o wartości co najmniej 0,25 punktu procentowego (§ 5 ust. 1 umowy). W § 7 umowy kredytu ustalono, że w przypadku opóźnienia w terminowym regulowaniu przez pozwanych zobowiązań pieniężnych wynikających z umowy, powód będzie pobierał od kwoty niespłaconych w terminie zobowiązań podwyższone odsetki w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie określonych w art. 481 § 2¹ k.c., określanej jako stopa zadłużenia przeterminowanego, począwszy od dnia następującego po wynikającym z umowy i wskazanym w harmonogramie spłat terminie wymagalności danego zobowiązania pieniężnego aż do dnia spłaty tego zobowiązania. Ponadto, zgodnie z § 9 ust. 1 ppkt a) umowy kredytu, w razie opóźnienia pozwanych z zapłatą pełnej raty wynikającej z harmonogramu spłat za co najmniej jeden okres płatności, na rzecz powoda zastrzeżono prawo wypowiedzenia umowy kredytu z zachowaniem terminu 30-dniowego pod warunkiem uprzedniego wezwania pozwanych do zapłaty zaległości w terminie nie krótszym niż 14 dni roboczych i braku spłaty zaległości w odpowiedzi na to wezwanie we wskazanym przez bank terminie. Jednocześnie w § 9 ust. 2 umowy ustalono, że po upływie okresu wypowiedzenia pozwani są zobowiązani do niezwłocznego zwrotu wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami należnymi bankowi za okres korzystania z kapitału (umowa kredytu – k. 28-30).

W okresie obowiązywania ww. umowy zdarzało się, że pozwani spłacali raty nieterminowo lub w niższej wysokości, co wyrównywali ratą w kolejnym miesiącu, zdarzało się też, że nie wpłacali jednej lub kilku rat, płacąc potem kwotę

stanowiącą równowartość kilku rat. Przykładowo, w dniu 02 listopada 2018 r. pozwani zapłacili kwotę 8.750,- zł, czym wyrównali zadłużenie w kwocie 3.689,28 zł z tytułu wymagalnego wówczas kapitału i w kwocie 4.926,73 zł tytułu odsetek. Następnie, w dniu 25 marca 2019 r., pozwani zapłacili kwotę 10.900,- zł spłacając zadłużenie w kwocie 4.769,28 zł z tytułu wymagalnego w tej dacie kapitału oraz w kwocie 5.974,83 zł z tytułu odsetek. Pomimo nadejścia terminu płatności dalszych rat po 25 marca 2019 r. pozwani nie spłacali już swoich zobowiązań wobec powodowego banku z wyżej opisanej umowy kredytu (raport – zestawienie należności i spłat kredytu – k. 48-50).

Pismami z dnia 01 lipca 2019 r., nadanymi w Urzędzie Pocztowym w P. dnia 04 lipca 2019 r., w związku z powstaniem zaległości powód wezwał pozwanych do zapłaty zadłużenia w kwocie 6.506,85 zł, obejmującego 2.947,08 zł kapitału, 3.497,66 zł odsetek umownych i 47,51 zł odsetek podwyższonych za opóźnienie w spłacie kapitału oraz łącznie 14,60 zł tytułem kosztów i opłat windykacyjnych – w terminie 14 dni roboczych pod rygorem wypowiedzenia umowy kredytu. W wezwaniu do zapłaty zawarto przy tym informację, iż pozwani mogą w terminie 14 dni roboczych od daty doręczenia tego wezwania wystąpić do banku z wnioskiem o restrukturyzację zadłużenia. Wezwanie to pozostało bezskuteczne (wezwanie do zapłaty – k. 31-33, 34-36, potwierdzenie nadania przesyłki - k. 37).

Następnie, pismami z dnia 01 sierpnia 2019 r., powodowy Bank wypowiedział pozwanym umowę kredytu nr (...). Wypowiedzenie to doręczone zostało każdemu z kredytobiorców dnia 09 sierpnia 2019 r. przesyłką poleconą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru (wypowiedzenie umowy kredytu - k. 38, 39, potwierdzenia odbioru korespondencji - k. 40, 41).

Po wypowiedzeniu umowy, pismami z dnia 27 września 2019 r. powód wezwał pozwanych do zapłaty całej należności z tytułu umowy kredytu z dnia 10 lutego 2016 r. o nr (...), a mianowicie: kwoty 158.363,84 zł z tytułu należności kapitałowej, 7.256,37 zł z tytułu odsetek umownych, 250,06 zł z tytułu odsetek od zadłużenia przeterminowanego i 18,80 zł z tytułu kosztów i opłat za czynności bankowe (wezwanie do zapłaty – k. 43, 44, potwierdzenie nadania – k. 45).

Dnia 21 listopada 2019 r. powodowy Bank wystawił wyciąg z ksiąg bankowych stwierdzając, że istnieje w nich wymagalne zadłużenie pozwanych z tytułu umowy kredytu nr (...) z dnia 10 lutego 2016 r. na łączną kwotę 169.214,71 zł, w tym:

- należność główna (niespłacony kapitał) – 158.363, 84 zł,
- odsetki umowne w wysokości 8,95% za okres korzystania z kapitału od dnia 18 kwietnia 2019 r. do dnia 25 września 2019 r. – 7.256,37 zł,
- odsetki za opóźnienie naliczone od niespłaconego kapitału w wysokości 14,00 % za okres od dnia 18 kwietnia 2019 r. do dnia 21 listopada 2019 r. – 3.575,70 zł,
- opłaty i prowizje – 18,80 zł

oraz dalsze odsetki od kapitału w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie określonych w art. 481 § 2¹ k.c. wynoszące na dzień sporządzenia wyciągu z ksiąg bankowych 14,00% za okres od dnia 22 listopada 2019 r. (wyciąg z ksiąg bankowych - k. 27).

Wskazane w powyższym wyciągu sumy odpowiadały istniejącemu na dzień 21 listopada 2019 r. zadłużeniu pozwanych z tytułu umowy kredytu nr (...) z dnia 10 lutego 2016 r. (zestawienie operacji na rachunku kredytowym - k. 91-92).

Sąd zważył, co następuje:

Ustalając powyższy stan faktyczny Sąd opierał się na zgromadzonych w niniejszej sprawie i wskazane wyżej dowodach w postaci przedstawionych przez powoda dokumentów, które ocenił jako wiarygodne. Nie były one zresztą przez pozwanych kwestionowane, za wyjątkiem załączonego do pisma powoda z dnia 03 kwietnia 2020 r. wydruku raportu - zestawienia należności (k. 48-50). Zestawienie to jednak, zdaniem Sądu, było wiarygodne, aczkolwiek jego

lektura wymaga uważności i skupienia. Nieco bardziej czytelne było zestawienie operacji na rachunku kredytowym przedłożone przez powoda przy piśmie z dnia 27 maja 2020 r. (k. 91-92). Wskazać przy tym należy, że objęte zakwestionowanym przez pozwanych zestawieniem operacje bankowe odpowiadają zawartej przez strony umowie, której pozwani nie zaprzeczali. Daty naliczenia poszczególnych należności odpowiadają terminom wymagalności rat kredytu określonych w umowie, ich wysokości oraz postanowieniom umowy w zakresie odsetek. Naliczane w zestawieniu należności odsetkowe odpowiadają wskazanym wprost w umowie stopom oprocentowania (stopie umownej 8,95 % oraz stopie ustawowej wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie - 14,00 %). Pozwani nie przedstawili zresztą żadnych dowodów, które choćby uprawdopodobniły, że powodowy Bank naliczał kwoty należności na ich niekorzyść, a rzeczywiste zadłużenie jest mniejsze, nie przedłożyli np. dowodów wpłat części należności nieuwzględnionej w powyższym raporcie – zestawieniu należności (k. 48-50).

Odnosząc się do zarzutu pozwanych, że odsetki zostały przez powoda naliczane dwukrotnie: raz jako odsetki umowne za okres korzystania z kapitału, a drugi raz jako odsetki za opóźnienie naliczane od kwoty niespłaconego kapitału, podkreślić należy, że w umowie przewidziano odsetki dwojakiego rodzaju:

Otóż w § 2 i § 5 ust. 1 umowy ustalono, że bankowi przysługuje oprocentowanie według zmiennej stopy procentowej wynoszącej na datę zawarcia umowy 8,95 %, na które składała się stopa WIBOR 3M powiększona o 0,25 punktu procentowego marży banku. Oprocentowanie to mogło ulegać zmianie w wypadku zmiany stopy WIBOR 3M o wartości co najmniej 0,25 punktu procentowego. Powyższe oprocentowanie (określone jako odsetki umowne) odnosiło się do kwoty udzielonego pozwanym kredytu wykorzystywanego i spłacanego zgodnie z umową, tj. od daty uruchomienia kredytu do daty płatności poszczególnych rat. Ponadto w § 7 umowy kredytu ustalono innego rodzaju odsetki (tzw. stopa zadłużenia przeterminowanego). Postanowiono, że w przypadku opóźnienia w terminowym regulowaniu przez pozwanych zobowiązań pieniężnych wynikających z umowy, powód będzie pobierał od kwoty niespłaconych w terminie zobowiązań podwyższone odsetki w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie określonych w art. 481 § 2¹ k.c., począwszy od dnia następującego po wynikającym z umowy i wskazanym w harmonogramie spłat terminie wymagalności danego zobowiązania pieniężnego aż do dnia spłaty tego zobowiązania. Te odsetki dotyczyły zatem w okresie obowiązywania umowy jedynie kwot wymagalnych rat kapitału w przypadku opóźnienia w ich płatności od daty wymagalności każdej z zaległych rat do daty wystawienia wyciągu z ksiąg bankowych, od chwili wypowiedzenia umowy dotyczyły one całej kwoty kapitału, skoro – w myśl § 9 ust. 2 umowy – po upływie okresu pozwani zobowiązali się do niezwłocznego zwrotu wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami należnymi bankowi za okres korzystania z kapitału.

Reasumując, zdaniem Sądu, pozwani nie przedstawili wystarczających argumentów dla podważenia sporządzonego przez powoda wydruku raportu - zestawienia należności (k. 48-50). Porównując zaś treść tego dokumentu z pozostałymi niekwestionowanymi przez pozwanych dokumentami, w tym z zestawieniem operacji na rachunku kredytowym (k. 91-92), umową kredytu (k. 28-30), wyciągiem z ksiąg bankowych (k. 27) uznaniem, iż zadłużenie w nich widniejące odpowiada rzeczywistym zobowiązaniom pozwanych wobec powodowego Banku.

Zgodnie z treścią z art. 69 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r., poz. 2351), przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu (ust. 1). Umowa kredytu powinna przy tym być zawarta na piśmie i określać w szczególności: strony umowy, kwotę i walutę kredytu, cel, na który kredyt został udzielony, zasady i termin spłaty kredytu, wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany, sposób zabezpieczenia spłaty kredytu, zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu, terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych, wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje, warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy (ust. 2).

Biorąc pod uwagę treść powyższego przepisu i poczynione ustalenia faktyczne stwierdzić należało, że umowa zawarta przez strony w niniejszej sprawie w dniu 10 lutego 2016 r. spełniała powyższe wymogi umowy kredytowej, a kwoty

kredytu ustalona w umowie została pozwanym wypłacona (po pomniejszeniu o uzgodnioną prowizję i składkę ubezpieczeniową).

Zdaniem Sądu, ww. umowa kredytu została skutecznie wypowiedziana przez powodowy Bank. Oświadczenie w przedmiocie wypowiedzenia umowy doręczone zostało pozwanym w dniu 09 sierpnia 2019 r., czemu pozwani nie zaprzeczali. Pozwani twierdzili, że nie byli oni pouczeni o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia, w szczególności nie otrzymali załączonych do pisma powoda w niniejszej sprawie formularzy takiego wniosku. Wbrew stanowisku pozwanych wypowiedzenie umowy kredytu zostało poprzedzone prawidłowym wezwaniem do zapłaty, odpowiadającym wymogom art. 75 c powyżej cytowanej ustawy Prawo bankowe. Z treści pism z dnia 01 lipca 2019 r. wprost wynika, że powodowy Bank wzywa pozwanych do uregulowania zadłużenia w terminie 14 roboczych dni od daty jego doręczenia, ówczesne zadłużenie przekraczało dwie pełne raty określone umową (wynosiło 6.506,85 zł przy ustalonej racie 2.576,58 zł) i pismo to zawiera pouczenie o możliwości wystąpienia z wnioskiem o restrukturyzację tegoż zadłużenia w ciągu 14 dni od otrzymania wezwania. Powód dowiódł, że nadał ww. pisma listami poleconymi na aktualny również obecnie adres pozwanych, co uzasadnia domniemanie faktyczne, że pozwani je otrzymali. Pozwani nie podważyli tego domniemanie. Ani zaś ustawa ani prawo bankowe nie wymagało, aby przed wypowiedzeniem umowy kredytu bank miał obowiązek doręczyć kredytobiorcy także formularze wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Zamieszczenie takiego formularza przy wezwaniu do zapłaty było jedynie dobrą wolą powoda, stąd ewentualny brak doręczenia pozwanym takiego formularza (niezależnie od twierdzeń banku, że formularz został doręczony) nie skutkuje wadliwością dokonanego wypowiedzenia umowy.

Uznając, że powód skutecznie wypowiedział pozwanym umowę kredytu z dnia 10 lutego 2016 r., rozstrzygnąć już tylko pozostało ostatnią ze spornych w sprawie niniejszej kwestii, a mianowicie kwestię zasadności wysokości kwoty dochodzonej przez powoda (pozwani w tym zakresie zgłaszali bowiem zarzuty). Rozstrzygając powyższy spór mieć należało na względzie, że w procesie związanym z wykonaniem umowy kredytu, co do zasady, powód zobowiązany jest udowodnić, że strony zawarły umowę kredytu, a także, że oddał do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony kwotę środków pieniężnych na ustalony cel, pozwany zaś – że świadczenie swoje w postaci zwrotu wykorzystanego kredytu wraz z prowizją i odsetkami w oznaczonych terminach spłaty wykonał. Powyższe stanowi odzwierciedlenie ogólnej zasady, że do osoby występującej z pozwem należy udowodnienie faktów pozytywnych, które stanowią podstawę powództwa, zaś do przeciwnika – okoliczności niweczających to prawo lub uniemożliwiających jego powstanie (por. art. 69 cytowanej wyżej ustawy Prawo bankowe oraz wyroki Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 31 lipca 2014 r., I ACA 174/14, LEX nr 1506240 i z dnia 18 grudnia 2014 r., I ACA 877/14, LEX nr 1661229 odnoszące się wprawdzie do umowy pożyczki, ale adekwatne do sprawy niniejszej w zakresie rozkładu ciężaru dowodu).

Uwzględniając powyższe stwierdzić należało, że skoro powód wykazał fakt zawarcia w dniu 10 lutego 2016 r. umowy kredytu z pozwanymi oraz fakt oddania do dyspozycji pozwanych kwoty kredytu, to zasadniczo wywiązał się z ciężącego na nim obowiązku dowiedzenia faktu pozytywnego. Natomiast pozwani, zdaniem Sądu, faktów niweczających powództwo nie wykazali w ogóle. Odnotować przy tym wypada, że zarzuty pozwanych w omawianym zakresie sprowadzały się przede wszystkim do zanegowania kwoty dochodzonej pozwem. Jednakże podniesieniu tychże zarzutów, powodowy Bank złożył do akt sprawy wydruki operacji na rachunku kredytowym pozwanych odzwierciedlające kwotę kredytu wypłaconego pozwanym przez powoda i kwoty uiszczone przez stronę pozwaną tytułem spłaty kredytu, których już pozwani nie podważali. Pozwoliło to Sądowi ukształtować przekonanie, iż zadłużenie wskazane w pozwie i widniejące na wyciągu z ksiąg bankowych odpowiada faktycznemu zadłużeniu pozwanych z umowy kredytu z dnia 10 lutego 2016 r. Podkreślenia wymaga, że pozwani nie powoływali się w toku procesu na dodatkowe wpłaty na poczet spłaty kredytu, których powód nie ująłby w sporządzonych przez siebie zestawieniach, co mogłoby ujemnie wpływać na wyliczenia powoda w zakresie dochodzonej należności. Jeśli zaś chodzi o odsetki za korzystanie z kapitału i od zadłużenia przeterminowanego, to zasada i metoda ich naliczenia wynika wprost z zawartej przez strony umowy kredytu z 10 lutego 2016 r.

Biorąc powyższe pod uwagę, zarzuty pozwanych były gołosłowne i bezpodstawne.

W konsekwencji żądanie pozwu uznać należało za usprawiedliwione w całości. Dlatego też orzeczono jak w pkt I wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o treść art. 98 k.p.c. Skoro pozwani proces niniejszy przegrali w całości, to – zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu – winni zwrócić powodowi wyłożone w jego toku koszty, na które złożyła się opłata od pozwu uiszczona przez powoda w kwocie 8.461,- zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,- zł oraz koszty notarialnego uwierzytelnienia dokumentów 4,92 zł.

Małgorzata Szostak-Szydłowska